

79. výstava ilustrací a grafiky v rodném domě Václava Šolce
v Sobotce. Sezóna 1983. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně,
Osvětová beseda v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel ex libris,
kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV v Praze,
Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze.
Vytiskly Tiskařské závody, n. p., provoz 77, Mnichovo Hradiště

LADISLAV KUKLÍK

GRAFIKA

Rodný dům
Václava Šolce
Sobotka, říjen 1983

Nevěřím na žádné -izmy, ani tomu, že v naší době prodělává umění převratné změny. Vždyť tohle si mysleli lidé v každém století a umění bylo, je a bude vždy něčím novým, moderním v tom dobrém slova smyslu. Každý umělec se musí pouze snažit pochopit tu svoji dobu, pochopit čas ve kterém žije a nesmí přemýšlet v čase minulém, ale naopak v čase budoucím. V jeho hlavě se zákonitě odehrává proces tvoření, a ten proces se často vymyká našemu běžnému přízemnímu vnímání, podobně jako nechápeme rodící se vynálezy, myšlení velkých vědců, a obdivujeme, přijímáme teprve výsledky jejich práce.

Ladislav Kuklík je tedy jedním s těch, kterým se tvůrčí umělecký proces stal nutností tak jako dýchání. Je naplněn potřebou kreslit, leptat, vymýšlet, zkoušet a realizovat složité grafické procesy, je naplněn šířavou touhou objevit nepoznané, stát se vynálezcem ve výtvarném světě, stát se člověkem, který popostrčí latku umělecké tvorby a kousek výše. Patří do skupiny lidí, kteří jsou obdařeni jistou a naprosto pevnou rukou, která dovede bez chyb a přesně zaznamenat to, co oko vyfotografovalo, co zaregistrovalo, zachytilo na sítnici a rozum rozšířoval, umělecky ztvárnil, doplnil o myšlenku a duchovní hodnotu.

Ruka kreslí, oko pozoruje a rozum je rádcem. Nestací tedy jen umět kreslit, nestací jen umět pozorovat nebo mít myšlenku – nápad. Při nedostatku jednoho z těchto tří základních darů vzniká umění polovičaté, nedokrevné a churavé. Trpí nemocemi, které jsou příznačné pro kteroukoliv lidskou činnost konanou nedbale, bez lásky.

Snad odpradávná si lidé vážili dokonalé kresby, precizně a přesně provedené, registrující co nejvěrněji lidský život, počínání člověka a obraz přírody. Záleželo pak jen na fantazii tvůrce, jak dalece a přesvědčivě hotové dílo působilo na diváka.

Jakým dojmem působí kresby Ladislava Kuklíka? Pečlivě si prohlédněme vlastní kresbu. Je měkká, vychází z kontrastu černé a bílé, přechází do nejtemnějších valérů a zase opačně je dostatečně jasná, zřetelná, nechybí jí světlo, ani prostor. Umělec využívá celé plochy papíru a rozehrává před námi kouzelný zázrak proměny nepohyblivého se děje v děj dynamický, pohyblivý. Jeho kresba není jen fotografickým záznamem daného okamžiku, dané skutečnosti, částicí děje, ale skutečným dějovým zážitkem. Divák má pocit, že svlékající se žena stojí skutečně před ním. Vnímá napětí svalů, vnímá šero na její šíji, měkkost stínů, vnímá po-

hyb prstů vykonávajících onu intimní činnost při večerní toaletě. Očekává nedočkavě co bude následovat, nabývá dojmu, že je přítomen onomu konání, cítí určitou vinu. Jindy netrpělivě sleduje tenistu při prudkém úderu tenisovou raketou. Vidí rozfázovaný pohyb ruky, slyší svist míčku, který proletěl nad sítí, je vzrušen křikem davu na tribunách. Tak sugestivní jsou kresby Ladislava Kuklíka. A můžeme si položit otázku proč? Odpověď je jednoduchá, právě proto, že respektuje zákony, které platí pro dobrou kresbu a má ony vlastnosti, které mu ji pomohou vytvořit.

Motiv, jaký motiv zajímá autora? Chceme-li pochopit jeho svět, chceme-li nejen poznat a obdivovat nakreslenou krásu, pak musíme proniknout do hloubky umělcovy duše, musíme se prodrat tělesným obalem, ztotožnit se s jeho myšlením, stát se alespoň na okamžik součástí jeho osobnosti, musíme naplnit ono splnutí, ke kterému dochází jen při úplném chápání toho druhého.

Podarí-li se nám to, a záleží jen na naší citlivosti, vnímavosti a snaze, pak zjistíme, že umělec je obklopen jako každý z nás řadou problémů a všedních starostí. Trpí, když se věc nedaří, raduje se z úspěchu, miluje a obdivuje svou ženu, je vzorným otcem, hraje si s každou maličkostí v novém domově, je nadšen krásnou hudbou a báječným sportovním výkonem. Poslouchá muziku, která naplňuje jeho duši, vnímá krásu, obdivuje techniku, její strohost, účelnost a přeci dokonalou ladnost, harmonii. Je střízlivý ve svém uvažování, někdy až technicky dokonalý a studený, snad proto, že obdivuje kov, sklo, lesklou plochu zrcadla. A v tomto světě, ve kterém žije každodenní život, se rodí jeho nápady, jsou vlastně všude kolem něj, jsou v bytě – hrající si dcerka, večerní toaleta, jsou v knihovně, autor je vzrušen myšlenkou spisovatele a cítí potřebu zaznamenat pro sebe i okolí svoje pocity, pochopení literárního díla. Jiné nápady nachází na ulici, ve městě, v tom neskonale komplikovaném konglomerátu stvořeném ze zákonů technických i zákonů lidských. Nachází je na tenisovém hřišti, jindy v nemocnici, kde vnímá bolest, utrpení nemocných a snahu lékařů odstranit příčinu, zdroj napětí. Svě motivy objevuje i na periferii města, u opuštěných domů trčících do prostoru nahoru i dolů, u rozoraného pole, kde křik černých ptáků hlasně naplňuje mrazivý vzduch, u opuštěných rybníků, kde osamělá žena oblečená ve svou nahotu a laskána žádostivými dotyky pohupující se trávy sní svůj sen . . .

A pak, vědom si svého poslání, přenáší kresby na mě-

děné desky, znovu experimentuje, znovu tvoří, vynalézá, studuje a z jeho rukou vychází grafický list. Stačily na to tři řádky a popsal jsem celý ten dlouhý proces od zasednutí k čisté desce, přes proces myšlení, kreslení, leptání až k vytištění vlastního listu. Nestáčil jsem ale zaznamenat ony hodiny zoufalého přemýšlení nad novým technickým problémem, hodiny ztrávené nad deskou, hodiny ztrávené při leptání, hodiny probdělé, když se tisk nedařil, když to nebylo ono, hodiny, hodiny a zase hodiny . . .

Zatímco kresby jsou černobílé, vybudované na kontrastu černá – bílá, pak u grafických listů volí střízlivou, úspornou barevnost, která podtrhuje vlastní kresbu, pomáhá navodit patřičnou atmosféru a vnáší do listů příjemnou, hřejivou životnost.

Takový je tedy svět, život a dílo Ladislava Kuklíka, umělce, který byl předurčen pro uměleckou tvorbu v naší zemi ve dvacátém století, a stejně jako holandský umělec kreslil a maloval svoji dobu, stejně jako gotické umění zaznamenávalo po svém krajinu středověku, impresionisté objevili znovu barvu, tak i on nachází a obdivuje život současného člověka a jak říká malíř a teoretik E. Filla: „Jeho oko učí se znovu vidět, protože oko je nejmocnější nástroj poznání“.

KAREL ŽIŽKOVSKÝ